

Cocytus - De rivier van het weeklagen

Cocytus

De rivier van het weklagen

Arie van Doorn

Copyright © 2023 Arie van Doorn
Uitgever: Brave New Books
Redactie: Liesbeth Sollie
Eerste druk september 2023
ISBN 9789464922141

Dit boek is fictie. Elke relatie met bestaande personen, organisaties of bedrijven berust op toeval. De auteur wil nadrukkelijk geen relatie leggen tussen de in dit boek gebruikte namen van bedrijven of organisaties en de georganiseerde misdaad of andere illegale praktijken.

“Cocytus - De rivier van het weeklagen” is het derde deel van de serie “Rivieren van de onderwereld”. In de Griekse mythologie kent de onderwereld, ofwel het dodenrijk, vijf rivieren. Cocytus - De rivier van het weeklagen is daar één van.

Cocytus mondt uit in Acheron, de rivier van het leed. In de Divina Commedia van Dante Alighieri vormt Cocytus de negende en laagste cirkel van de onderwereld. Cocytus wordt in dat werk beschreven als een bevroren meer en niet als een rivier. Toch vindt ook deze rivier zijn oorsprong -net als de andere rivieren van de onderwereld- in de tranen van de Oude man van Kreta, die de representant is van de zonden van de mensheid. Dante beschrijft Cocytus als de thuishaven voor verraders en plegers van complexe fraude.

In de eerste twee delen van de serie “Rivieren van de Onderwereld” is wel duidelijk geworden dat verraad en fraude aan de orde van de dag zijn bij zowel de leden van de Utrechtse drugsbende als Thanatos. Deze mysterieuze figuur heeft de rol van Belle van Zutphen als leider van dit drugskartel overgenomen. Van Zutphen, die onder de schuilnaam van de Samaritaan de bende leidde, werd door Thanatos na een uitgebreide ondervraging geëxecuteerd.

Thanatos heeft geen enkel respect voor de politie, wat moge blijken uit het feit dat hij na elkaar de inspecteurs Bosch en El Jazouli heeft geëlimineerd. Commissaris Joke van Rossum heeft gezworen Thanatos achter de tralies te krijgen, maar de vraag is of zij deze dure eed gestand kan doen.

San Gwann, Malta

Warffum, Nederland

September 2023

Proloog	5
1 De uitvaart	6
2 Wie was de beller	15
3 Thanatos	19
4 Weddersum	24
5 Amsterdam, vijftien jaar eerder	28
6 Amsterdam, de volgende dag	38
7 Dronten, een week later	46
8 Thanatos	50
9 Daan van Elschot	53
10 Eva El Jazouli	59
11 Joke van Rossum	64
12 Setiawan Rahmawati	67
13 Thanatos	71
14 Daan van Elschot	74
15 Weddersum	79
16 Thanatos	84
17 Daan van Elschot	89
18 Joke van Rossum	94
19 Thanatos	96
20 Naar Utrecht	98
21 Egbert van Rossum	102
22 Eva El Jazouli	109
23 Moarzijl	117
24 Chris de Vries	126
25 Daan van Elschot	129
26 Egbert van Rossum	132
27 Safehouse	138
28 Thanatos	142
29 Eva El Jazouli	144
30 Daan van Elschot	146
31 Gjalt den Ouden	150
32 Daan van Elschot	153
33 Thanatos	159
34 Egbert van Rossum	162

35 Conference call	165
36 Egbert van Rossum	168
37 Setiawan Rahmawati	173
Epiloog	175

Proloog

Na de verdrinking van Robert-Erik 'Roemer' Bosch tijdens de achtervolging van Thanatos op de veerboot naar Schiermonnikoog is zijn collega Abdelkarim El Jazouli het volgende slachtoffer geworden. Onder valse voorwendselen is Abdel naar Amersfoort gelokt en daar met behulp van een boobytrap omgebracht.

Gerben Sytsma, de vaste baliemedewerker van het politiebureau in Weddersum, zou durven zweren dat hij een gesprek van hoofdcommissaris Rahmawati uit de regio Midden-Nederland naar Abdel had doorverbonden voordat deze hals over kop het bureau verliet. Setiawan Rahmawati zelf ontkent echter op dat moment met El Jazouli te hebben gebeld.

Commissaris Joke van Rossum heeft gezworen de moordenaar van haar beide inspecteurs achter de tralies te krijgen. Een loffelijk streven natuurlijk, maar Thanatos is een niet te onderschatten tegenstander. Ondanks alle inzet en goede wil van Bosch en El Jazouli zijn beiden geen stap dichterbij de identiteit van deze geheimzinnige figuur gekomen.

Het politiekorps van Weddersum zit met de handen in het haar. Twee collega's dood en een open zaak waar totaal geen schot in lijkt te zitten. Een blamage ook voor commissaris Joke van Rossum, hoewel dit wel het minste van haar zorgen is.

1 De uitvaart

Commissaris Joke van Rossum was voor dag en dauw wakker geworden. Verbazingwekkend genoeg had ze goed geslapen, wat ze vooraf niet verwacht had. Ze was zachtjes uit bed gestapt om haar man niet wakker te maken en had een uitgebreide douche genomen. Daarna was ze in haar kamerjas naar beneden gegaan om het ontbijt klaar te maken. Maar haar echtgenoot Egbert was haar voor geweest. Terwijl ze de trap afliep, rook ze de geur van gebakken spek en vers gezette koffie al.

Egbert stond -ook gehuld in kamerjas- bij het fornuis en jongleerde met eieren. Althans, die indruk kon ontstaan wanneer hij geroutineerd met één hand een ei brak en de inhoud in een koekenpan deponeerde. Joke zag dat hij de tafel ook al had gedekt en glimlachte hem dankbaar toe. Ze ging zitten en nam alvast een slok verse sinaasappelsap. 'Je verwent me weer' zei ze tegen Egbert. Deze antwoordde 'Je gaat een zware dag tegemoet, ik wou dat ik meer voor je kon doen dan alleen een ontbijt maken'.

'Lief van je' zei de commissaris. 'Zie je er tegenop?' vroeg haar wederhelft. 'Ik zou liegen als ik zei dat het niet zo was' reageerde Joke van Rossum. 'Ik weet dat het bij de functie hoort, maar het went nooit. Zeker in dit soort gevallen niet, Abdel was verdorie vierendertig jaar'. Haar man zag dat ze tegen haar tranen vocht, legde een arm om haar schouders en drukte haar een kus op het voorhoofd. 'Het is oneerlijk' zei hij. 'Maar het leven is nu eenmaal oneerlijk. Abdel kende de risico's maar liet zich er niet door afschrikken. Hij heeft -net als vele van jullie collega's voor hem- zijn leven gegeven om de samenleving veiliger te maken'.

Joke van Rossum knikte en antwoordde 'Dat klinkt allemaal mooi, maar ondertussen is Eva de liefde van haar leven kwijt

en begraven Abdel's ouders vandaag hun zoon. Hun grote trots'. Egbert knikte en zei 'Het moet voor zowel zijn vrouw als zijn ouders voelen als het eind van de wereld. Je hebt Eva toch gisteren nog gesproken?'

Joke zuchtte en reageerde 'Ja, gisterenochtend. Ze klonk heel sterk en vastberaden, zakelijk bijna. Maar dat is vaak de uiterlijke schijn natuurlijk. Mensen zijn vaak in staat het leed even buiten zichzelf te plaatsen, maar als zo'n uitvaart dan eenmaal achter de rug is...'

Haar man humde begrijpend en maakte haar zin af '...dan komt de klap meestal extra hard. Het zou goed zijn als jullie met name Eva goed in de gaten houden de komende tijd. Abdel's ouders hebben in Schiedam veel familie en vrienden om zich heen, zij kunnen hun verdriet wel delen. Maar Eva is nog maar net bezig hier weer haar sociale netwerk op te bouwen. Ondanks het feit dat ze uit deze omgeving afkomstig is, kost dat toch weer tijd. Je zei toch dat ze in Underlangs wonen?'

Commissaris van Rossum knikte en zei 'Inderdaad, Eva is geboren in Ter Stede en heeft het grootste deel van haar jeugd in Moarzijl gewoond, dus ze kent de omgeving. In Underlangs kenden ze inmiddels ook al veel mensen, tenslotte heeft dat dorp maar iets van tweehonderd inwoners. Eva vertelde dat ze heel veel reacties uit de buurt krijgt, iedereen leeft erg met haar mee en dat doet natuurlijk goed. Maar aan het eind van de dag zit die arme vrouw daar zometeen wel alleen thuis met de beelden van wat Abdel is overkomen'.

Egbert had ondertussen ook de eieren tot een succes verklaard en zette de schaal met roerei op tafel. Hij schoof zelf ook aan en ze begonnen aan het ontbijt. 'Hoe laat begint de uitvaart?' vroeg hij. 'Om één uur' antwoordde zijn vrouw. 'Er

komen familieleden en vrienden van Abdel uit de regio Rotterdam, ook een flink aantal oude collega's van hem. Abdel's ouders zijn eergisteren al gekomen, ze logeren bij Eva. Hele lieve mensen, begrijp ik. Eva had hen nog voorgesteld Abdel in Schiedam te begraven, zodat zij hem dichtbij zouden hebben. Maar zij vonden dat hij dicht bij de vrouw moest zijn van wie hij zoveel hield'.

Egbert zuchtte en zei 'En nu wordt het dus de begraafplaats van Ter Stede?' Zijn vrouw knikte en antwoordde 'Ja, Onderlangs heeft zelf geen eigen begraafplaats. Direct ernaast is het rouwcentrum, verrassend modern uitgevoerd begrijp ik'. Ze beëindigden het ontbijt en Joke stond op om zich te gaan aankleden terwijl Egbert de tafel afruimde. 'Zijn er trouwens veel sprekers?' vroeg Egbert nog. 'Vijf in totaal' antwoordde de commissaris. 'Eva, Abdel's vader Ahmed, één van zijn oudste vrienden uit Schiedam, zijn voormalig leidinggevende uit Rotterdam en ik dus'.

Eenmaal in uniform gestoken, voelde ze zich rustiger dan eerder. Misschien het magische effect van het uniform, bedacht ze met een zuur lachje. Aan de tafel in de keuken nam ze haar toespraak nog eens door. Het zou druk worden, daar was ze zich van bewust. Eva had gezegd dat er ondanks de afstand enkele tientallen mensen uit het westen zouden komen. Daarnaast wat familie van Eva uit de directe omgeving, collega's van het Wedser politiekorps, burens uit Onderlangs, het zaaltje zou goed vol zitten. De commissaris had Eva aangeboden haar op te laten halen, maar die had erop gestaan met haar eigen auto te komen.

Even na kwart voor één parkeerde Joke van Rossum haar auto naast het rouwcentrum, stapte uit en trok haar uniform recht. De deur van het rouwcentrum stond al open en Van Rossum stapte naar binnen. In de ontvangsthal zag ze Eva al staan met naast zich een man en een vrouw die ongetwijfeld

Abdel's ouders waren. Joke liep naar Eva toe en omarmde haar zwigend. Eva glimlachte zwakjes en zei 'Dit zijn mijn schoonouders, Ahmed en Choukria. Mag ik jullie voorstellen, dit is commissaris Joke van Rossum'. De commissaris gaf beide ouders de hand en betuigde haar oprechte deelneming.

Ze keek Abdel's moeder aan en zag een sterke en onverzettelijke vrouw voor zich. Choukria straalde droefenis, maar ook trots uit. Abdel's moeder pakte Joke's hand met haar beide handen vast en zei 'Mijn zoon heeft bewust voor zijn roeping gekozen. Hij wist dat hij risico's zou lopen, daar hebben we het thuis vaak genoeg over gehad. Maar dit was wat hij wilde doen en waar hij gelukkig van werd. Van zijn vak en natuurlijk van Eva. Wat kun je als moeder nog meer willen? Ik zal hem onbeschrijfelijk missen, maar gedenk hem met trots'.

De volgende belangstellenden arriveerden en Van Rossum liep verder de ontvangsthal in. Ze groette wat collega's en zag toen nog een bekend gezicht. Gjal't den Ouden, de journalist van het Wedsers Nieuwsblad was druk in gesprek met een man die ze niet kende. Ze liep op de twee af en zei 'Meneer Den Ouden, goedemiddag'. De journalist keek haar met een betrap't gezicht aan en antwoordde 'Dag commissaris Van Rossum, denkt u alstublieft niet dat ik hier uit sensatiebejagen ben. Het is een trieste dag voor Weddersum en daarbij de tweede in zo korte tijd. Het leek onze hoofdredacteur gepast dat we hier een respectvolle column over zouden publiceren. Ik had het er net met meneer pastoor over hoe het leven in Weddersum op zijn kop is gezet door alle gebeurtenissen van de laatste tijd'.

De man naast Den Ouden stak de hand uit en stelde zich voor als Bert Kremer, de pastoor van Pokhengelderzand. 'Ik ben een oude schoolvriend van Roemer Bosch' voegde hij eraan toe. 'Inspecteur El Jazouli is onlangs nog bij me geweest in

verband met zijn zoektocht naar de moordenaar van Roemer. Vreselijk dat hij nu zelf ook slachtoffer is geworden’.

‘O ja, Abdel vertelde me dat hij bij u langs was geweest om wat meer informatie over Roemer’s jeugd jaren te krijgen’ herinnerde commissaris Van Rossum zich. ‘Wat u zegt, het is niet te verteren dat nu al twee gewaardeerde collega’s het slachtoffer van één of andere moordlustige idioot zijn geworden’.

Op dat moment kondigde de uitvaartbegeleider aan dat de plechtigheid ging beginnen en de aanwezigen stroomden de zaal in. Joke van Rossum stelde vast dat de zaal tot de nok toe gevuld was en terwijl men bezig was extra stoelen uit aanliggende ruimtes te halen, liet ze haar blik door de zaal dwalen. Met de andere sprekers had ze een zitplaats op de eerste rij toegewezen gekregen. Op de stoel naast haar, die tot dat moment leeg was geweest, nam een man plaats die evenals zijzelf in politieuniform was gestoken. Hij knikte haar vriendelijk toe, stak de hand uit en stelde zich voor als Kees-Jan Voorthuis. ‘Ik was Abdel’s leidinggevende in Rotterdam, voordat hij de overstap naar Weddersum maakte’ voegde hij eraan toe.

De twee praatten nog even door, totdat de deur van de zaal werd gesloten en de uitvaartbegeleider naar de kathedraal liep. De man keek even de zaal rond, die snel stil werd. Daarna nam hij het woord. ‘Beste Eva, beste Ahmed en Choukria, familie, vrienden, collega’s, burens en bekenden. Wij zijn hier vandaag bij elkaar om het leven te gedenken van Abdelkarim El Jazouli die tijdens de uitoefening van zijn plicht op laffe wijze van het leven is beroofd. Abdel was een nieuwkomer in Weddersum. Afkomstig uit Schiedam volgde hij de liefde van zijn leven Eva naar haar geboortestreek. Naar het altijd zo rustige, soms bijna saaie Weddersum. En toch raakte Abdel juist hier betrokken bij een onderzoek dat hem uiteindelijk

fataal is geworden. Voor zijn vrouw Eva, voor zijn ouders Ahmed en Choukria en voor iedereen die hem heeft gekend, is dit een keiharde klap. Vandaag zullen vijf sprekers ons vertellen over het leven van en met Abdel'.

Hij keek Ahmed aan en vervolgde 'Als eerste mag ik het woord geven aan Abdel's vader, Ahmed El Jazouli'. Hij stapte van de kathedraal weg en El Jazouli senior liep naar het spreekgestoelte. Hij kuchte even, nam een slokje water en keek toen de zaal in. 'Wat moet een vader zeggen als hij zijn zoon begraaft' begon Ahmed. 'Wat kan een vader dan zeggen. Het is niet de natuurlijke ordening dat een ouder een kind begraaft. Abdelkarim was als kind een vrolijke en actieve jongen. Hij had veel vrienden op school en was altijd haantje de voorste. Thuis was hij altijd behulpzaam, wat niet wil zeggen dat hij geen opstandige buien had. Zijn lieve moeder Choukria en ik hebben geprobeerd hem een vrije opvoeding te geven, maar hem wel respect voor zijn medemens bijgebracht'.

Ahmed keek naar zijn vrouw en Joke van Rossum zag de intens verdrietige blik in de ogen van de vader. 'Mijn eigen vader kwam vanuit Marokko naar Nederland in 1972. Ik was toen zelf nog jong, zeven jaar. Mijn vader, Abdel's opa, heeft altijd in de scheepsbouw gewerkt tot zijn dood in 1996. Bij Wilton Fijenoord in Schiedam, waar we ook een woning kregen. Wij kwamen van het platteland, waar het leven hard was en men gewend was aan te pakken. Mijn vader zei altijd tegen me 'Ahmed, dit is jouw nieuwe vaderland. Leer het te waarderen en gedraag je als een waardig lid van deze samenleving, met respect voor iedereen. Dat heb ik in mijn oren geknoopt en ook geprobeerd aan Abdel mee te geven'.

Hij nam weer een slokje water en vervolgde 'Toen ik negentien was, leerde ik Choukria kennen. Zij kwam net als ik uit een gezin waarin men iedereen in zijn waarde probeerde te laten.

We trouwden al snel en drie dagen voordat ik mijn eenentwintigste verjaardag vierde, werd Abdel geboren. Dat was één van de mooiste dagen van mijn leven. Zoals ik al zei, Abdel was een actieve jongen en daarbij erg leergierig. Waar ik zelf gekozen heb voor een administratieve opleiding, stond het voor Abdel al snel vast dat hij bij de politie wilde. En als hij eenmaal iets in zijn hoofd had, kreeg je het er echt niet meer uit. Dus na zijn opleiding kwam hij eerst terecht bij het wijkteam Spangen en groeide van daaruit door naar een functie bij de recherche’.

Ahmed keek naar Eva en ging verder ‘En toen was er nog zo’n mooie dag in mijn leven, want toen leerde Abdel onze lieve schoondochter Eva kennen. Het was liefde op het eerste gezicht en vanaf de eerste dag beseften Choukria en ik dat we met Eva een schoondochter kregen die geweldig goed bij Abdel paste. Ze hebben samen drie jaar in Rotterdam gewoond totdat ze besloten te verhuizen naar Eva’s geboortestreek. Inmiddels zijn wij hier al een aantal keren geweest en ik kan me voorstellen dat deze prachtige omgeving trekt. Nu zijn we hier weer, maar om een intens verdrietige reden. Maar als ik zie hoeveel van u naar hier zijn gekomen om mijn zoon de laatste eer te bewijzen, dan doet me dat goed en het sterkt me bij het dragen van het verlies. Daar komt bij dat Abdel dit vak met volle overtuiging heeft gekozen en hij zich terdege bewust was van de risico’s. Het is niet aan ons om wraak te zoeken, maar wel hoop en vertrouwen ik dat Abdel’s collega’s de dader van deze laffe moord op zullen sporen om te voorkomen dat nog meer onschuldigen het slachtoffer worden. Dank voor uw komst en uw aandacht’.

Met deze woorden stapte Ahmed achter de kathedraal vandaan en werd een muziekstuk ten gehore gebracht. Na El Jazouli senior sprak Eva, die vertelde hoe ze Abdel had leren kennen en wat haar zo had aangetrokken in zijn persoonlijkheid. Joke van Rossum had bewondering voor de kracht die Eva

uitstraalde en de wijze waarop ze met een vleugje humor over hun tijd samen vertelde. Na Eva sprak een jeugdvriend van Abdel, die herinneringen ophaalde over hun tijd samen in Schiedam en hoe ze eindeloos konden voetballen op het pleintje naast hun lagere school.

Daarna vertelde Kees-Jan Voorthuis over Abdel's tijd bij de recherche in Rotterdam en hoe jammer hij het had gevonden dat El Jazouli er uiteindelijk voor had gekozen zijn carrière in het noorden des lands voort te zetten. 'Maar' voegde hij eraan toe 'Het is door de heer El Jazouli senior al gezegd, als Abdel eenmaal iets in zijn hoofd had, kreeg je dat er niet meer uit. En die doelgerichtheid en standvastigheid kenmerkte hem'.

Commissaris Van Rossum was als laatste aan de beurt en benadrukte hoe Abdel zich al snel had aangepast aan de werkwijze binnen het Wedderse korps. Hoe hij gekoppeld was aan Roemer Bosch en na diens verdrinking met het onderzoek van dat misdrijf was belast. 'We hebben daar regelmatig samen over gesproken. Hij was zich bewust van het feit dat degene die achter de verdrinking van Bosch zat, niet te onderschatten was. Desalniettemin is hij toch op een achterbakse wijze in de val gelokt. Ahmed El Jazouli zei net al terecht dat wraak zoeken onjuist is, maar als politiemacht zullen wij alles op alles zetten om te voorkomen dat Abdel's moordenaar hiermee weggomt'. Ze keek nog een laatste keer de zaal rond en zag achterin ook Chris de Vries, de vorige partner van Roemer Bosch zitten.

Nadat ze de overledene ten grave hadden gedragen en ze in een zaaltje een kopje koffie dronken, zocht ze De Vries nog even op. 'Ik had hem veel nadrukkelijker moeten waarschuwen' verzuchtte Van Rossum. Chris reageerde 'Ik heb hem ook nog gewaarschuwd dat deze zaak gevaarlijk was en volgens mij begreep hij dat donders goed. De dader moet werkelijk vreselijk uitgekookt zijn, El Jazouli was geen

domme jongen die met open ogen in dit soort valkuilen stapt'. Dat was de commissaris met hem eens, maar toch bleef het zelfverwijt aan haar knagen. 'Ik zal die ellendeling achter de tralies krijgen' siste ze tussen haar tanden door. 'Met alle respect commissaris' zei De Vries met een ernstig gezicht 'Pas ook goed op jezelf, want die moordenaar deinst voor helemaal niets terug'.

Joke van Rossum knikte en beloofde goed uit te zullen kijken. 'Wie moet nu het onderzoek gaan uitvoeren?' vroeg Chris. Van Rossum vertelde dat ze een beroep had gedaan op de leiding van de regio Noord-Nederland om haar tijdelijk menskracht ter beschikking te stellen voor dit doel. 'Ik wacht nog op de definitieve invulling, maar heb al wel de toezegging dat er versterking aan komt' besloot ze. Ze praatten nog wat door, terwijl langzaam maar zeker iedereen afscheid begon te nemen van Eva en het echtpaar El Jazouli. Commissaris van Rossum schudde Chris de Vries de hand en liep daarna naar Eva en haar schoonouders.

'Als ik iets voor je kan doen, wil je me dat alsjeblieft laten weten?' zei ze tegen Abdel's weduwe. 'Niet aarzelen hè, al wil je alleen maar even praten, gewoon bellen. Dat aanbod geldt natuurlijk ook voor u beiden' vervolgde ze tegen Choukria en Ahmed. De drie knikten erkentelijk en bedankten haar voor de mooie woorden die ze over Abdel had gesproken. Joke omhelsde Eva nog een keer en nam afscheid.

Op de weg terug naar huis bedacht ze hoe afgedraaid ze zich altijd na dit soort gelegenheden voelde. Bij thuiskomst omhelsde ze Egbert stevig, die zonder veel woorden wel begreep wat er in haar omging. Ze viel op de bank neer en toen Egbert vroeg of ze iets wilde eten of drinken, antwoordde ze hartgrondig 'Ik wil een stevige borrel'. Haar man sjokte naar de buffetkast en schonk de glazen vol. 'Op Abdelkarim El Jazouli' proostte Joke. 'Moge hij rusten in vrede'.